

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องเมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (pre-experimental design) แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest-posttest design) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบและดำเนินการแก้ไข แล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4/4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 1 อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 44 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการทดสอบที (t-test) ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 12 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่นำเสนอ ปรากฏผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/86.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
4. เจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/86.10 แสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดขั้นตอนการพัฒนากิจกรรมมีการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและมีรูปแบบที่ชัดเจน และได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน รวมทั้งหมด 5 ท่าน ได้พิจารณาเนื้อหา การใช้ภาษา สื่อการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ มี

ความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากสถานที่จริง ได้สัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ ระดา (2551, หน้า 17-41) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่า มีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเป็นแหล่งเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ แหล่งสร้างประสบการณ์ ความรู้ ความคิด วิชาการ และปลูกฝังค่านิยม รักการอ่านและศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ เชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ หรือนำนักเรียนออกไปเรียนรู้กับวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีโครงการเพื่อนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากสถานที่จริงได้สัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง รู้จักสถานที่สำคัญของท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ และทราบถึงประวัติของสถานที่ต่าง ๆ นั้นได้ดี การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพจึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งความรู้ท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นอันได้แก่บุคคล สถานที่ อุปกรณ์ หรือกิจกรรมที่เกิดจากการวางแผนร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนว่าจะเลือกวิธีการใด การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งความรู้ ซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งความรู้ท้องถิ่นในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ช้้นนำเสนอ 2) ช้้นวางแผน 3) ช้้นดำเนินการ 4) ช้้นประเมินและปรับปรุงแก้ไข หลังจากกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 3 คน แบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน และแบบภาคสนามจำนวน 30 คน โดยหาประสิทธิภาพเฉพาะการทดลองแบบกลุ่มย่อยและแบบภาคสนาม ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ไขพร้อมทั้งหาข้อบกพร่องเพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินการอย่างเป็นระบบส่งผลให้ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จนเชื่อถือได้ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ ทองจันทร์ (2549, หน้า 105-114) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ประเพณีพื้นบ้าน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยเรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7467 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนร้อยละ 74 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองสวน โสตาภักดิ์ (2549, หน้า 82-86) ได้ศึกษา

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เกษตรกรรมพึ่งตนเองโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเกษตรกรรมพึ่งตนเองโดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และมีจุดเด่นคือการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นหลัก และเน้นการประเมินตามสภาพจริง ส่งผลทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.77 ซึ่งนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนด้วยร้อยละ 77 การที่นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น โดยเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวจะส่งผลทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวและจากแหล่งเรียนรู้จริง ได้รับประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทักษะต่างๆ ทำให้นักเรียนสามารถจดจำความรู้ได้ดี และเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ สมเด็จงใต้ (2547, หน้า 106-107) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ภูเขา โดยใช้เวลาความรู้ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาเก่าหนือ อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งความรู้ในชุมชน เรื่อง ภูมิศาสตร์ภูเขา มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้คือ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 78.85 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 89.19 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิดา สุภาชัยวัฒน์ (2548, หน้า 51-52) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งความรู้ชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และผ่านเกณฑ์ความรอบรู้เฉลี่ยร้อยละ 70 โดยมีคะแนนเฉลี่ยทั้งชั้นร้อยละ 76.67 และงานวิจัยของ กมลทิพย์ ทองจันทร์ (2549, หน้า 105-114) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เอมอร อนุภัทรสกุล (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องการวัดโดยใช้แหล่งความรู้ชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลดงเจริญ (วังจิว) กิ่งอำเภอดงเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการวัด โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนประกอบด้วย การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ได้แหล่งเรียนรู้สำหรับใช้จัดกิจกรรม 5 แหล่ง ได้ครุภูมิปัญญาท้องถิ่น 7 คน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 3 แผน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 3 ครั้ง และในสถานศึกษา จำนวน 5 ครั้ง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 85

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เมืองสุพรรณในอดีต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้ง 4 ขั้นตอน นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ตั้งไว้ จะช่วยเพิ่มสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี กล่าวโดยรวมคือ การเรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทำให้นักเรียนเลือกรับและส่งสารโดยมีวิธีการสื่อสารที่มีเหตุผล การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นจากการกระบวนกรกลุ่มทำให้นักเรียนได้ร่วมคิด ร่วมทำ แก้ปัญหาร่วมกัน และฝึกการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสนุกสนาน สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และมีผลการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมาลา จาริขานนท์ (2551, หน้า 108-109) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ สาระภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6023 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าร้อยละ 60.23 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮอร์ด (Heard, 2002) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ การฝึกทักษะและความคงทนในการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนชุมชน พบว่า ในด้านการเรียนรู้จะได้ผลดีต้องมีการสร้างมนุษยสัมพันธ์และใช้สื่อการเรียนรวมทั้งใช้รูปแบบการเรียนรู้หลายวิธีเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นและมีความคงทนในการเรียน รวมทั้งงานวิจัยของโรบินสัน (Robinson, 2002) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ในการเรียนรู้ในปัจจุบันนักเรียนต้องการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง จากสื่อการ

1.4 เจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนในข้อการเรียนเรื่องเมืองสุพรรณในอดีตทำให้มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับเมืองสุพรรณในอดีต เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนยิ่งขึ้น ส่วนในข้อการสามารถเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ให้กับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมสอนเสริม เพื่อเพิ่มเติมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง จะทำให้นักเรียนจดจำความรู้ด้านประวัติศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจในการนำความรู้ไปเผยแพร่ได้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัย เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดสาระหนึ่งเป็นหลักและมีการร่วมทีมกันทำโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องเดียวกัน สถานที่และในวันเวลาเดียวกัน เพื่อประหยัดงบประมาณและเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาสื่อการสอนทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วีดีโอภาพถ่ายจากสถานที่จริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น กับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่น เช่น เปรียบเทียบกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น